

Rahandusministeerium

info@fin.ee

Teie: 15.08.2025 nr 1.1-10.1/3670-1

Meie: 08.09.2025 nr 33

Maksualase teabevahetuse seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise eelnõu

Austatud Jürgen Ligi

Täname võimaluse eest esitada tagasiside ja ettepanekud maksualase teabevahetuse seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) kohta.

Juhime tähelepanu, et eelnõuga ei ole lahendatud maksualase teabevahetuse seaduse (MTVS) § 8⁶ lõike 2 sõnastusest tõusetunud kitsaskohti.

Nimelt nähtub MTVS § 8⁶ lõikest 2, et aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel on kohustus koguda nii passiivse kui ka aktiivse NFE mitteresidendist tegeliku kasusaaja maksuresidentsusega seonduvaid andmeid ning kogutud andmed MTVS § 8⁶ lõike 3 järgi maksuhaldurile esitada.

Ettevõtet kontrolliva isiku kindlakstegemisel MTVS § 8⁴ järgi lähtutakse MTVS 1¹ peatüki tähenduses tegeliku kasusaaja määratlusest rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses (RahaPTS). Kontrolliv isik FATCA kokkuleppe artikli 1 lõike 1 punkti mm tähenduses on MTVS § 11 lõike 2 kohaselt tegelik kasusaaja RahaPTS-i mõistes.

Pangaliit on oma kirjas Rahandusministeeriumile 03.11.2023 toonud ülaltoodu kohta järgmise selgituse: „Lähtuvalt eeltoodust hõlmab selline maksuresidentsuse andmete kogumine ka mitteresidendist kliendi tegeliku(e) kasusaaja(te) kohta teabe kogumist, kes juhtorgani liikmena on tegelikult kasusaajaks määratud RahaPTS § 9 lg-te 4 ja 41 alusel sõltumata sellest, kas juriidiline isik teenib passiivset tulu ja kas see on vähem kui 50% ettevõtte aasta käibest. Kuigi OECD käsiraamatu „Standard for Automatic Exchange of Financial Information in Tax Matters. Implementation Handbook“ Lisa 1 punktist 9 tuleneb, et maksuresidentsuse andmete kogumine ei ole alati imperatiivne kohustus sõltuvalt passiivse tulu kriteeriumi esinemisest, peavad krediitdiasutused MTVS imperatiivse sõnastuse tõttu järgima andmete kogumise kohustust kõikide kirjeldatud isikute puhul.

Erinevate tõlgenduste koosmõjul on mitteresidendist kontoomaniku kontrolliva isiku kohta andmete kogumine praktikas osutunud keerukaks, kui mitte võimatuks, just nendel juhtudel, kus

EL liikmesriigi emaeettevõtte kontserni kuuluva ettevõtte mitteresidendist tegelikuks kasusaajaks on määratud emaeettevõtte kõrgema juhtorgani liikmed (juhatuse või nõukogu liikmed). Andmete saamise keerukus (teatud juhtudel ka võimatus) seisneb selles, et kontserni kuuluval ettevõttel, kelle puhul puudub passiivse tulu kriteerium, ei ole võimalik kontserni emaeettevõtte sisemistest regulatiivsetest nõuetest (sh isikuandmete töötlemise nõuded) tulenevalt selliseid andmeid emaeettevõtte juhtorgani liikme kohta saada. Lisaks eeltoodule rõhutavad mitteresidendist kontroomaniku esindajad, et kontrolliva isiku kohta maksuresidentsuse andmete kogumise teeb keerukaks see, et tegemist on väga delikaatsete isikuandmetega ning nende andmete kogumine ja edastamine kolmandatele osapooltele kõrgendab identiteedi varguse riski. Samuti ei soovi mitteresidendist tegelikuks kasusaajaks märgitud kõrgema juhtorgani liige edastada oma isikuandmeid kolmandatele isikutele, kui selleks puudub põhjendatud ja/või regulatiivne alus, võttes arvesse, et tegemist ei ole FATCA ja CRSi raporteerimise huviorbiidis oleva ettevõttega. Arvestada tuleb ka sellega, et EL liikmesriigi äriregister ei kogu selliseid andmeid ja mitteraporteeritavate andmete kogumisel ei ole selge nende andmete töötlemise seaduslik eesmärk ning isikuandmete kaitse üldmääruses (IKÜM) sätestatud minimaalse andmete kogumise põhimõtte järgimine.

Seega MTVS võimaldab ühelt poolt pankadele lahendust, kus ei pea eristama teabevahetuse kohustuslikkust, aga samas põhjustab kliendile suurt pingutust või andmete esitamisest keeldumist olukorras, kus tegelikuks kasusaajaks on määratud kõrgema juhtorgani liige üksnes tulenevalt tema ametikohast. Samuti tekib krediidasutuse poolt selliste andmete nõudmisel küsimus sellise päringu kooskõlast IKÜM nõuetega kuivõrd klientidelt palutav teave ei ole alati hõlmatud teabevahetuse kohustuslikkusega. Selline andmete saamise keerukus tihti takistab kliendisuhete loomise või jätkamise protsesse.

Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku muuta MTVS § 8⁶ lõike 2 sõnastust järgnevalt: „Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus esitab mitteresidendist kontroomaniku andmeid, samuti ettevõtte ja tema mitteresidendist kontrolliva isiku andmeid, kui selline kontroomanik või kontrolliv isik on aruantav isik/aruandekohustusega hõlmatud isik ning Maksu- ja Tolliameti veebilehel avaldatud loetelus oleva riigi või jurisdiktsiooni maksuresident.“

Sellisel tuleks aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel esitada ning eelduslikult ka koguda passiivse NFE mitteresidendist tegeliku kasusaaja maksuresidentsusega seonduvaid andmeid.

Lisaks teeme ettepaneku täpsustada, kas Lisas 1 kasutatud mõiste „residentsus“ viitab maksuresidentsusele või üldisele elukohajärgsele residentsusele, kuna nende tähendus võib olla erinev.

Ühtlasi palume kirjeldada seletuskirjas, kuidas käituda olukorras, kus olemasoleva konto puhul puudub maksukohustuslasena registreerimise number (TIN), kuid olemas on sünniaeg. Näiteks, kas sellisel juhul tuleb raporteerimisel sünniaega kasutada maksukohustuslasena registreerimise numbri asemel või on sel juhul kohustus kasutada selgitust “NOTIN”.

Ühtlasi palume täpsustada, millisel juhul on surma tuvastamiseks vajalik testamendi või surmatunnistuse esitamine. Samuti, millised täiendavad tõendid on selleks lubatavad. Nimelt,

surma fakti tuvastamiseks kasutatakse Eestis Rahvastikuregistri väljavõtet. Surmatunnistus ise seevastu ei ole tavapäraselt kasutatav dokument finantsasutustes.

Loodame, et Rahandusministeeriumil on võimalik meie märkuste ja ettepanekutega arvestada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Talihärm
Tegevjuht